

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy fnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szövegt, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrés 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIVATALOS RÉSZ.

Az ung-beregmezei római kath. néptanító-egyesület Ungváron, a rk. fiúiskola IV. oszt. tantermében f. évi december 6-án reggeli 9 órakor megkezdendő rendes évi közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívtnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Reggeli 9 órakor gyakorlati tanítás szabadon választandó tárgyból az elemi népiskola 4 oszt. növendékeivel. Előadó: Müller István csaszlóci tanító. 2. Elnöki megnyitó. 3. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 4. Főjegyzői jelentés az egyesület működéséről. 5. A körök jegyzőkönyveinek felolvasása. 6. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése. 7. A megbírált és jutalomra érdemeftett pályamunkák felolvasása. 8. Tisztújítás. 9. Indítványok. *Benkő József* elnök. *Szabó József* jegyző.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A gazdasági ismétlő-iskoláról.

A kultuszminiszterium, 1896. évi november 16-ikan kelt magas rendeletével, a gazdasági ismétlő-iskola kötelező felállítását, az 1868. évi 38. t.-cz. 50. § a alapján, mindazon községekre nevezte kimondta, melyekben a lakosság nagyobb része gazdálkodással foglalkozik, kivevén, ha hasonló iskolát más, a fentartásra jogosított személy már szervezett.

Most tovább ment; mert az 51563 98. sz. körrendelete szerint, az összes állami iskolákkal kapcsolatban, az 1898 99. tanévtől kezdve, hol vezetésre alkalmas tanító van, szervezendőnek jelentette ki s a telek megadását, valamint az anyagi felszerelést a községek kötelességévé teszi. Szamol azzal, hogy specziel kiképzett tanító még kevés van, az okból megengedi olyan tanerőnek *ideiglenesen* leendő alkalmazását is, aki elméletileg és gyakorlatilag mégis eléggé járatos a gazdálkodásnak éppen a helyi és vidéki viszonyok megköveteléseiben.

Az állami iskolákra vonatkozó hivatkozott

rendelet azt engedi következtetni, hogy az 1896. évi miniszteri intézkedés hasonló irányzattal nemsokára bővítést nyer s a gazdasági ismétlő iskola nyelbe ütese az ország összes, iskolával bíró községeire nézve kötelezővé lesz rövid idő alatt. Érdemes hat, hogy foglalkozunk vele.

Az új eszme apostolai állítják, hogy annak realizálása a községnek nem okoz új terheket, hiszen alig kerül többbe, mint az eddigi ismétlő-iskola, ami pedig ugyis mindenütt kötelezőleg létezett (!?). Elfelejtik, hogy az ismétlő tanfolyam a mindennapinak kiegészítő része lévén, az — ritka kivétellel — a fentartónak mi külön kiadást sem okozott. Nem olvassak a miniszteri jelentéseket, melyek konstatálják, hogy a legtöbb község kisedővási és elemi népoktatási czélokra már-már erejen túl áldoz s éppen ezért a kultuszminiszter saját inicziatívájából az 1899. évre 19.250 frtot juttat a fentartók segélyezésére.

Azt is mondják: *tudomány* kell a népnek, mert a *munka* nem ér semmit, ha nem párosul vele *tudomány*. Kissé merész állítás egyszerű tekintetre s éppen ez a gondolkozás alapján támadhatja meg a gazdasági ismétlő-iskola felvirágoztatását, mert egészen más az okszerű gazdálkodás s egészen más a tudományos alapra fektetett, s mig az első minden földmivesnek önérdék parancsolta szüksége, az utóbbi éppen tudományossága miatt nemcsak nem hódítana, de már bölcsőjében gyűlöltte teszi azt. Igen, a tudomány s a tapasztalat szülte mintegy »aranyigazságok« praktikus alkalmazása, de a tudományos feldolgozás, a tudakosság teljes mellőzésével, ami különben nem zárja ki a rövid, velősen népies elméleti részt — ez az az út, melyen haszonnal munkálkodhatunk. Szofizma az, mikor a külföldre hivatkozva, egyik-másik ország mintaföldmiveleset állítják elénk azzal: lám, ezekben az államokban az iskola, a tudomány mily magas fokon áll! Az iskolának megvan a maga befolyása

a lélekre, az életre, a tudománynak vívmányai minden téren haszonnal élvezhetők: de a mi földművesünk még nincs ott s nincs is az a természete, hogy a tudományos fejtegetéseket szívele, a mi népünknek csak a praktikus iránt van érzeke. Aki ezt szem elől teveszti, annak minden törekvése dugába dől. Hiszen mindig az volt a mi bajunk, hogy a csizmat nem a mi lábunkhoz csináltattuk, hanem a mások kapufájára verttet akartuk magunkra erőszakolni, hogy milyen eredménnyel, nem egy intézményünk fennen hirdeti.

Megbőtráncokznak azon, hogy az a szegény földműves még mindig faekevel szánt, lóval nyomtatja a terményt s nem gőzeséplével, kőssel szeli állatainak a répat s nem géppel, közönséges istállótrágyával vonja be a földcséket s nem gyári praeparátumokkal, zsuppat, számaravai fedi a házat s nem eseréppel, kukoricával él, amitől maláriát kap s nem — talán lánglisziból sültöt kalácscsal, komisz pálinkát iszik s nem — talán magyaradit stb. s fenthangon hirdetik: a gazdasági ismétlő iskola arra van hivatva, hogy felvilágosítsa a népet a maradiság, az ósdiság okozta anyagi kárról, másrészt a gépek használatában rejlő nagy előnyökről, hogy a földnek nem mindegy akarmilyen trágya, azt az erőt adjuk vissza, amitől megfosztottuk, erre pedig a tudomány legalkalmasabbnak a gyári praeparátumokat tartja stb. — Ez mind szép, nagyon szép! Hanem igen sokszor nem az kell a népnek, mert azt részben ugys tudja, de szegénysége nem engedí azerint élni, másrészt, hiszen ha abban a szegény és kerülhetetlen sorsával annyira-mennyire kibészült néppel a jobblétnek oly kedves, de rea nézve elérhetlen helyzetet tárjuk elő, még rosszat is tehetünk neki, mert az elégedetlenség úszkát dobhatjuk lelkébe, ami a szocializmus, az anarchizmus langjában lobban majd föl; nem ez kell: *enyhíteni a nép szegénységét!* lehetővé tenni, hogy jusson vaskére, buzakenyverre, eserépszindelyre stb.

— Hja, uram, ha adóba nem vinnék el az utolsó falatomat! sóhajtja a paraszt. Nini, honnan fujdogál a szellő!!

Vitatják, hogy nálunk a szocializmus terjedésének kitünő megkötoje lesz a gazdasági ismétlő-iskola, mert megtanítja a népet az intenzív gazdálkodásra, ami emeli a jövedelmet s így a jólétet. Tetszetős ez — elvben. Uram, ne használjunk bombasztikus közhelyeket: »A megélhetési viszonyok nap-nap mellett nehezebbek: nehezek, mert gazdáink földjeiket nem tudják szakszerűen művelni.« Tudnak biz' azok közül sokan, de nincs miből s miért nincs miből? mert amiből telnek, elviszik az ezerféle kiadások, mert elemi csapások sújtanak évről-évre stb. Igényei is vannak a magyar népnek, de ezeket a legnagyobb erőfeszítéssel sem képes kielégíteni: ez az alapoka nálunk a szocializmusnak s nem a tudatlanság. Tehát egy-

magában az, ha a gazdasági ismeretek terjednek, ha a föld jövedelmezősége fokoztatik, még az utóbbi pontban kilatásba helyezett eredményt sem szüli meg.

Sohsem fogjuk mi azt elérni, de sehol a világon, hogy a kiscgazda az egyes földdarabján a növényfajok termeléséhez más és más trágyaanyagot használjon. Ez csak papiroson lehet, de az életben kivihetetlen; nagyobb gazdaságban, ahol pénz, helyiség, idő és munkaerő áll rendelkezésre, igen — ott, ott beszélhetünk róla.

Hazánk nagy része már a természettől iparmunkákra van utalva. Hogyan is allítsanak fel gazdasági ismétlő iskolát olyan községben, ahol művelésre alkalmas föld abszolote nincs, ahol akkora kertek vannak, mintegy alföldi ház szobája s arra is hāti kosárban kell hordani a trágyát, s ha a gazda kapálja, csakánnyal kell dolgoznia. Csakhogy ilyen esetekben fias-kót vall az általános rendelet igen nagy kárára a különben felette érdemes ügynek. *Házi ipart az ilyen vidékeknek!* Ez lesz ennek a vidéknek a célravezető gazdasági ismétlő iskolája. A termékeny Alföldön a munkás csak a nyári időszakban van elfoglalva, ekkor annyit kell szereznie, hogy abból egy egész éven át megélhessen, mivel ősszel már beáll a munkaszünet s ha ez beállt, az egész család télen át lustálkodik. *Adjunk munkát, adjunk házi ipart az ilyen vidékeknek!* Hiába arra a munkásra nézve a gazdasági iskola, csak munkája legyen, aztán megél.

Az eddig tapasztaltakból azt látom, hogy a gazdasági ismétlő-iskola megteremtésénél veszedelem fenyeget. Ugy látom, hogy a gazdasági ismétlő-iskolának egy része, az a része első sorban, mely önálló gazdasági szaktanító vezetése alatt áll, majd az a része is később, mely most még a nagyobb földművelő városokban az önállóságot csak megközelíti — a földműves iskolák nívaujára emelkedik; s a másik része meg az eddigi iskolakertek szintjén marad, az a része t. i., amelyiknek ott, ahol felállított, nincs létjogosultsága: bármelyik, de egyik sem felel meg a hozzá fűzött intenzióknak.

Tény, hogy a gazdasági ismétlő iskola, magában véve nagy haszonnal kecsegtető gyakorlati eszme, de sok idealizmus is van benne, miktől szabadulnunk kell, ha azt akarjuk, hogy a hozzá fűzött remények teljesüljenek. Mérsékelt lelkesedéssel, meggondoltan, a viszonyokat tudva és mérlegelve, az eshetőségeket tekintetbe véve, mit sem vive túlságba, mert ez sok jó eszmének végét szegte: így érzük el közoktatásügyi miniszterünk kitünő eszméjének óhajtott és remélt eredményét.

Váczy István.

Előadta:
ismétlő is
ker.

IV. 7.

A mint
kok van
lathassu
nezni e
És ugya
rajt befé
ilyen lé
nep meg
munkák
mert m
hoz ma
épitene
Összefo
nek és
kis köm
alatt a
a röply
tolakod
készek
látnak
kis sze
szült, a
setül ra
kövezet
ki. Meg
dött az
mindeg
haltak
soká el
tovabb
Harom-
czok le
nak. E
oda kü
kiépül
Nemely
virágyo
jokról f
ismét r
dajka,
hordó
szép r
mellett
neját. I
zolja, r
körül.
telen e
Futkos
hogy a
ama h
minket,
történt,
hogy a
királyn
talan b

Első lecke a méhészetről a gazdasági ismétlő iskolában.

Előadta: Hal Győző, pécsváradi tanító az ottani ismétlő iskolásoknak, a pécsváradi róm. kath. esperesi ker. tanítóinak egyesületi gyűlése alkalmával.

(Folytatás.)

IV. fokozat. A méhészet erkölcsi haszna.

A mint látjátok, e kaptár hátsó részén ablakok vannak. Mire való az ablak? (Hogy átláthassunk rajta. Én óráhosszat is el-eltudom nezni ezen keresztül azokat a kis bogarakat. És ugyan mit látok ott? Jaj mi mindent! Ha egy rajt befogtunk egy ilyen kaptárba, a melybe üres, ilyen lépnymós kereteket aggattunk, mihelyt a nép megismerte új otthonát, azonnal hozzáát a munkához, a magukkal hozott eleségből — mert minden raj népe három napi utravalót hozt magával. Miután a méhek feülről lefele építenek, azért mindjárt állást kell készíteniök. Összefogódkodnak kis lábaikkal, fürtöt képeznek és kész az állás, kész a létra, a melyen a kis kőművesek bátran járhatnak-kelhetnek. Ez alatt a szuronyos örök is elfoglalják helyöket a röplyuknál, hogy idegen vagy ellenség be ne tolakodjék, a melyek ellen még életök arán is készek megvédeni otthonukat. Mások hozzá látnak a takarításhoz s kitisztítanak minden kis szemetet. Mihelyt egy-egy darab lép elkészült, az anya vagy királyné méltóságátjesen sétál rajta akár csak egy szép fehér márványkövezeten s a kinek egész tisztelettel térnek ki. Megvizsgálja a sejteket s midőn meggyőződött azok tisztaságáról, egy-egy petét tojik mindegyikbe, hogy a nép fönmaradjon, az elhaltak helyett újak növekedjenek, mert nem soká el am egy munkas méh. Nyáron alig él tovább 6 hétnél, mert agyondolgozza magát. Harom-négy nap mulva a petékből kis kukacok lesznek, a melyek később méhekké válnak. Ezeket etetni, melengetni kell. Mindjárt oda küldik a nép ifjait dajkáknak, kik miután kirepülni nem tudnak, itt használtatnak föl. Némelyek az ilyen kukaczköltés táplálásához virágpórt hordanak, a melyeket sárga lábaeszkajokról fölismerhetni. Mások ivóvizet szállítanak, ismét mások mézet gyűjtenek. Van tehát építő, dajka, ór, utzaseprő, virágpór-, viz- és mézhordó és ez a különböző foglalkozásu nép mily szép rendben, egyetértésben megfér egymás mellett s mily tisztelettel rajongja körül királynéját. Itt mutatok egy képet, amely azt ábrázolja, mint alakítanak diszkört néha a királyné körül. Ha a királyné valami uton-módon hirtelen elhalt, mint sir, kesereg a hű méhnép. Futkos ide-oda, keresi, el sem akarja hinni, hogy az nincs többé. Nem gondoltok most ama hasonló nagy szerencsétlenségre, mely minket, magyar népet is ért? Csak egy hónapja történt, gyászlobogóink még mindig hirdetik, hogy a magyar nép is anyját, legszerettebb királynéját veszítette el. Lám, ha az a kis okatlan bogarka annyira kifejezést tud adni bá-

naának, mennyire kell inkább nekünk, értelmes lényeknek érezni a fájdalmát?!

Irjuk föl a táblára, mi mindent tanulhatunk meg a méhektől. Tanulhatunk szorgalmat, rend- és tisztaságszeretetet, egyetértést és király iránti tiszteletet. Ugy-e szép erények ezek? Nem is találunk igazi méhészek között, istentelen, dologkerülő, rendetlen vagy királlysértő embert. Barminél többen méhészkednének, tan nem lenne annyi szocialista meg anarchista.

Tudjátok-e kinek köszönhetjük azt, hogy a méhek életével így megismerkedhetünk s hogy ez által a méheket annyira hasznunkra fordíthatjuk? Itt az arczképe: Dr. Dzierzon János. Ez egy németországi pap, 1811. január 16-án született Lowkovitz községben Felső-Sziléziában. Karlsmarkban volt plebános, azért karlsmarki méhkirálynak is nevezték. Ő találta föl a mozgó szerkezetű kaptárakat, miáltal világhirűvé lett. Azóta minden ilyenféle kaptárt csak Dzierzon kaptárnak neveznek. Ugy-e mennyi érdemjel van a mellén? Ezt mind azok a kis bogárkak szerezték neki, mert ezekkel foglalatosskodott sokat. Ő tette a méheket igazán háziállattá. Már gyermek korában is játék helyett inkább méhekkel babrált.

Itt egy másik híres méhész: Vogel Vilmos. Ez is már gyermek korában kezdett méhészkedni, még pedig darazsakon. Itt van a kiról mar szóltam: Gatter Károly. Ez a méz gyógyhatásáról írt egy könyvet, halából, hogy a méz gégebabájából kigyógyította.

Hazánkban is pap volt az okszerű méhészet legbuzgóbb terjesztője. Itt a képe. Olvasd alatta a nevet! Göndöcs Benedek. Itt egy tanítónak: Grand Miklós-nak a képe, a ki a magyar méhészeket egyesületbe hozta. Majd annak idején ezekről többet szólnak. Most még fölírjuk ezeket a neveket is a táblára, N, ami a táblán van azt mind elolvassa, azután leírjátok a füzetetekbe.

(Folytatása következik)

Szerény hozzászólás Végh Kálmán úrcikkéhez.

(Folytatás és vége.)

De nem veszhetnek el semmit.

Mert ha van száz és száz község, hol a földmives gyermeke is szeptember elején bejön pontosan, miért ne lehetne az mindenhol?

Ismerek akárhány iskolát, hol ebben a tekintetben a legnagyobb rend van, annyira, hogy a birságolás is csak ritkaság számba megy.

De miért? Mert pap, tanító és az elüljárók karöltve minden lehetőet elkövetnek, hogy szeretetteljes szavakkal és bánásmóddal meggyőzzék a népet azon nagy áldásról, mely gyermekeikre, a pontos iskolába járásból származik.

Ott, a hol ilyen állapotok vannak, így tesznek: A mulasztási kimutatást nem október hó 1-én, hanem már szeptember 10-én az elül-

járóshoz juttatják, kik a szülőket rögtön megintik, 15-én már telt iskolában taníthatni.

A második megintés szeptember 20-ikán megy. Ekkor a megintés már abból áll, hogy a kisbíró kéri fel a szülőket s ha gyermekét nem küldi, úgy ő kíséri fel azt az iskolába.

Október 1-ére esik az első hivatalos kimutatás, a mikor már ilyen helyen igazolatlan mulasztás nincs, mert azt hiszik a szülők, hogy ekkor már pénzbiroság jön (pedig tulajdonképen ez az első megintési idő).

Tessek megpróbálni, biztosan tudom, hogy beval s akinak a fiát csak egyszer kísérte a kisbíró, többé nem lesz igazolatlan mulasztó. S ami fő, a második év már egészen rendezett megy.

De még egyszer mondom, hogy ennek keresztül vitelehez közös összetartó jóakarattal kell, mely úgy a tanítót, mint az iskolát megóvjá sok kellemetlenségtől és biztosítja a tanítás sikerét.

En a fent ajánlott szorgalmi idő beosztásával sokkal praktikusabbat tudnék ajánlani, de még egyszer kijelentem, hogy a jelenlegi szokást nem vélem czélszerűnek megváltoztatni.

Az en ajánlatom p. o. ez: Szeptembertől november 15-ig és márczius 15-től május végéig délig járjon a 3 alsó, délután pedig a 3 felső osztály mindenütt csütörtöki egész napi szünettel.

Igy a munkaidő alatt a napi félnapok a leterdeke-re is tekintettel volnának.

Most térjünk át az ismétlő iskolára.

Hogy az ismétlő iskola jelenlegi formájában kevés haszonnal jár, nem irhatom egészen alá; mert ennek eredménye is attól függ, keresztül van-e víve az ismétlősök pontos iskolába járasa; meg vannak-e rendszeren tartva az órák.

Egy hiba azonban van itt és ez a *megfelelő tankönyv hiánya*. Mert az ismétlős még most az elemi népiskolai olvasót használja, mit birven már 2-3 éven át, nem lehet rajta esodalkozni, ha a negyedik és utána való evekben nem szivesen forgatja.

„Ismétlő iskolai olvasókönyv”, erre van nagy szükség, hogy nagyobb eredményt mutathassunk.

Hanem, ha éppen hasznosabba akarjuk tenni az ismétlő iskolát, úgy egyszerűen fogadjuk el az egész vonalon a tanügyi miniszter nemes intencióját és alakíttassék át az ismétlő iskola gazdasági ismétlő iskolává.

Csak egy kis áldozatkészség és igen könnyen meg van.

A megyei főmérnök, a borászati felügyelő és a községi elüljáróság közbejöttével hasíttassék ki a legalkalmasabb helyen egy magyar hold faiskolának való terület. Annak felszerelésére minden község szavazzon meg 2-300 frtot s az évenkinti kiadások fedezésére 50 frt.

Az ismétlők oktatása terjedjen ki egész évre, minden héten csütörtökön olyformán,

hogy a tavaszi, nyári és őszi hónapokban mindig a faiskolában legyen a gyakorlati előadás; a téli hónapokban pedig az elméleti oktatás. Az ismétlők oktatásáért kapjon a tanító 50-től 100 frtig terjedhető tiszteletdíjat s a faiskola terményeinek értékesítéséből 25 százalékot.

Minden faiskola azon gazdasági ág kultiválására fektessen legnagyobb súlyt, mely a vidék igényeinek legjobban megfelel.

A faiskolák működését ellenőrizzék a megyei vagy járási felügyelők, évenként legalább négyszer, kik egyszersmind a tanítónak is mindenben segélyükre legyenek és a szükséges felvilágosítást megadják.

En azt gondolom, hogy népoktatásunk ily irányban való fejlesztése meghozná a kívánt sikert, anélkül, hogy azt alapot, melyet igen előrelátó és bölcs emberek építettek, alapjából kiforgassuk s koczkára tegyük a 30 év alatt elért sikert, mit eltagadni nem lehet.

Most még egyet, ez az ügy oly fontos, hogy szükséges, miszerint az orsz. kath. tanügyi bizottság idején tájékozva legyen a tanítók véleményéről, mert ezek meghallgatása nélkül ilyen fontos dolog csak halva született gyermek lenne.

De csekélységem is kíváncsi kedves kartársaim nézetére, azért szabadjon kèrnem e czikk elolvasása után kartársaimnak egy levelező-lapon való választát arra, hogy a két javaslat között melyiket találja czélravezetőbbnek.

En a szerkesztőség engedelmével egy hó mulva az eredményről e helyen a legnagyobb készséggel be fogok számolni. Nagyon meg lesz ezzel könnyítve a bizottság munkája.

Végül még csak annyit, hogy engem e czikk megírására nem a feltűnési vágy, hanem azon ügy iránti szeretet vezetett, melyet szolgálni szerény tehetségemhez képest mindig legkedvesebb kötelességemnek tartottam.

Különbén béke és Isten velünk.

Bussa.

Szokolay István.

Ellenvetések a kézimunka tanítás terén.

Minden ujitással szemben előítélettel vagy ellenségeskedéssel szoktunk találkozni. Ez már az emberi természetben fekszik. Jusson eszünkbe Fulton, kit, midőn primitív gőzhajójával a Szaján kísérletet tett, egész Páris kikaczagta, aki előtt maga Napoleon is megütközését fejezte ki, vagy mikor az első járatokat behozták, hány mindenféle epizód fordult elő? És ma? — ezek uralják a világot.

A paedagógiából is vehetünk példát.

A torna és női kézimunka útjába is, daczára, hogy előkelő paedagogusok szóltak mindenkor mellette, sok akadályt gördítettek. Észnélküli tevékenységeknek, gépies játékoknak tartották, melyeknek értéke a test fejlődésére és az egészségre nézve igen csekély, ellenben a szellemi nevelésre zavarólag hatnak. A torna és kézimunka mindezen támadásokat visszaverték. És

ma?
tárgy

Ig
előité
előter
gatni,
halad
a sol
már a
össze
esodá
mar
akarj
kiván
vallas
dalon
velni.

A
és a

A
nyege
anyag
cziali
vajjon
nevel

Eg

any
czija

viszi.

mi a

a jó

latjuk

menn

Az

napra

messé

börtön

öngyi

dynar

mig

képte

giassé

munk

demo

joga

kozni

kenys

eröke

életb

dözsö

Gond

M

juk k

mond

ságra

nem

gábar

az ut

lehet

Er

elégg

ma? — minden kulturállamban kötelező tárgyak.

Igy leszünk a kézügyességi oktatással is. Az előtételek mindinkább szünni fognak, előnyei előtérbe lépnek, ellenségei vagy el fognak hallgatni, vagy pedig barátjaivá szegődni. Csak haladjunk tovább megkezdett útunkon, daczára a sok áskálódásnak. Ne csodáljuk őket. Ők már annyit küzdöttek a mai iskoláért, annyira összenöttek vele, hogy az ellenkezője volna esodálatra méltó. Még egyszer ismétlem, amit már e lap hasábjain elmondottam: mi tovább akarjuk fejleszteni a mai iskolát, a paedagogia kívánsága szerint, minden rangu gyermeket vallás-erkölcsös, szellemileg erős és a társadalomra nézve hasznos polgárrá akarjuk nevelni.

A kézügyességi oktatást vádolják a tanítók és a mesteremberek.

A tanítók beszélnek mindenféléről, de a lényeges dolgokat elhallgatják. Megbírálják annak anyagi hasznát, valamint a gazdaságát és szocialistát is, de egyik sem fejtegeti azon kérdést, vajjon a kézügyességi oktatás az összhangzatos nevelésnél szükséges-e vagy pedig ártalmas?

Egyik kedvencz vessző-paripájuk, hogy az »anyagi« elemek behozatala a tanítást ideális céljától eltereli és ez által az ifjúságot oda viszi, hogy az inkább azután fog kérdezősködni, mi a hasznos és használható az életben, mint a jó és nemes után. Ez súlyos vád, hisz, mint látjuk, materializmussal dobálódznak. Nézzük mennyiben jogosult?

Azt hiszem, addig, míg a bűntények napról-napra szaporodnak, míg a kegyelet, engedelmesség és Istenben való hit gyengül, míg a börtönök, tébolydák zsúfolva vannak, míg az öngyilkosságok, uralkodók elleni merényletek, dynamit-robbanások ritkábbak nem lesznek, a míg a mostani »ideális« nevelés-oktatásunk képtelen a társadalmunkat a legdurvább anyagiasság és önzéstől megóvni, a míg képtelen a munkásosztályt az élvezethajhászat és szocialdemokracziától elterelni, addig, azt hiszem, nincs joga kicsinylőleg vagy pláne elitelőleg nyilatkozni oly ujtásról, melynek célja: az öntevékenységet fejleszteni és az összes testi és lelki erőket és hajlamokat képezni, hogy majdan az életben csak becsületes szerzésben, nem pedig dőzsölésben töltsse be azon hivatását, melyet a Gondviselés számára rendelt.

Mindezen fenti bajokat ugyan nem írhatjuk kizárólag az iskola rovására, de azt igenis mondhatjuk, hogy részes benne. Ha munkásságra, öntevékenységre nevelné a nemzedeket, nem veszne el az érzelmek és gondolatok világában és a helyett, hogy tétlenségben él vagy az utcán csavarog, otthon kellemes munkával lehetne elfoglalva.

Erre azt mondják elleneink, hogy a *csilád* eléggé képezi a *tevékenységi ösztönt* és hogy

a tornatanítás közvetíti az összhangzatos nevelést, csak szélesebb mederbe kell azt terelni.

Vizsgáljuk meg az első állítást. Azt mondják ugyanis, hogy minden rendes háztartásban megfelelő foglalkozásokat is találunk. Kérdem, hogy foglalkoztassák gyermekeiket a gyári munkások, kik egész nap nincsenek odahaza? Hogyan a kisiparos, ki a mostani nehéz megélhetési viszonyok között minden percet kénytelen feláldozni, hogy családját a nélkülözéseknek ki ne tegye? Hogyan az előkelőbb körök, kik gyermekeiket u. n. nevelőnőkre bízzák s kik a cselédekkel végeztetik a testi munkát? De tegyük föl, hogy mindezekhez van idő, érzék és ügyesség, hogy tehát a ház képes volna a tevékenységi ösztönt fejleszteni és apolni, az iskolai kézimunkát még sem nélkülözhetjük, mert fontos képző és nevelő eszköz. Miért nem engedjük át az elméleti tárgyakat a szülőknek? a fenti okokból és mert ez az erők szétforgácsolása volna, ha minden egyes embert külön kellene nevelni és képezni.

A kézügyességi oktatás az egészségre és a testi fejlődésére is jótékony hatással van. A mostani szellemi hajsának károsak a következményei. Egy híres orvos azt mondotta, hogy századunk nem a gőz és villamosság, hanem az idegesség százada. A létért való küzdelemben pedig ideges ember helyt nem áll, erős testi és szellemi emberekre van szükség. Örvedetes tehát, hogy a torna mellett a játékot és kézimunkát kezdik kultiválni. A kézimunkánál az izmok hozatnak mozgásba, a mi élénkebb lelekezést okoz, ezáltal a tudó erősödik; a tudók intenzív működései által megjavul a vér, ezáltal pedig az emésztés s világos, hogy ez egészséges alapon egészséges idegrendszer is fejlődik ki; azért nevezi dr. Birch Hirschfeld lipesei híres orvos a kézimunkatanítást a torna-gyakorlatokkal szemben »idegyakorlatoknak.«

Legfőbb ideje, hogy ifjúságunk fizikai erősítéseért síkra szálljunk. Erre nem elégséges a torna, mert nagyon erős izomműködést kíván, a mi nem egészséges, hisz ha az volna, akkor az athléták a legegészségesebb emberek volnának. A tapasztalat az ellenkezőjéről bizonyít, a mi abból magyarázható, hogy a túlfeszített izmok megbénulnak, elvesztik működési képességeiket. Mozgás, munka úgy tartozik az izomélet feltételeihez, mint a táplálkozás. Innen magyarázható meg, hogy a szegényebb néposztályban több az egészséges ember, mint a felsőbb körökben. A munkatanítás közvetítő lehetne az elméleti oktatás és torna között, a mennyiben a test összes izmait veszi igénybe. Még jótékonyabb a hatása az idegrendszerre, mely hatás annál nagyobb lesz, minél nagyobb gondot fordítunk a helyes testtartásra. Míg a torna az akaraterélyt csak rövid időre foglalkoztatja, addig az a kézimunkánál hosszabb időre feszül meg; nála egyik cselekvés a másikhoz sorakozik és ez az akaratot megedzi.

Bizonyos, hogy a torna az összhangzatos nevelésnek tesz szolgálatot, de tesz a munkatanítás is, még pedig fokozódott mértékben, amennyiben a szerveknek az életre való képességével az életre is van tekintettel.

Azt is mondják, hogy a *rajz feleslegessé teszi a munkatanítást*, amennyiben az is ügyesíti a kezét, képezi a szemét és izlést. Ezt gyönyörűen czáfolja meg Seidel Róbert*), csak követnem kell őt.

Augusztin Imre.

Csik Somlyó.

(Folytatása következik)

Tanítói gyűlések.

A dunaszerdahelyi esperesi kerületi róm. kath. tanító-egylet főiszat. Vázsonyi József h. alesperes-felügyelő elnöke és a főt. lelkes- és tanítói-kar imponans részvete mellett f. évi szeptember hó 22-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Dunaszerdahelyen, a kerület székhelyén. A gyűlés felhívása a következő: 1. A napirend előtt felszólal Haskó József lovag, kerületi alesperes és szívélyes szavakban megköszöni a tanítóknak az odaadó buzgalmat, az őszinte ragaszkodást és meleg szeretetet, melyvel tanfelügyelői minőségében s ebbeli fontos hivatásának teljesítése közben támogatják. Igéri, hogy habár működése jövőben szorosan csak az egyházi ügyekre fog szorítkozni, továbbra is az marad, ami volt eddig: a tanítók lelkes és őszinte barátja s ügyüket tőle telhetőleg mindenben elő fogja mozdítani. A kerületi tanítószög nevében Erdődy egyleti főjegyző válaszul a nagyságának hasonló meleg hangon és a kerületi tanítószög változatlan jóindulatáról és soha meg nem szűnő őszinte ragaszkodásáról biztosítja a nagyságát. A közgyűlés nsg. Haskó József érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja. 2. Most Vázsonyi József h. alesperes és alabíri lelkes ur foglalja el az elnöki széket és egy eszmékben gazdag lelkes megnyitó beszédet intéz a tanítókhöz, amit azok mindvégig feszült figyelemmel hallgatnak. 3. Elnök közvetlen ezután a legmélyebb részvét és a legbensőbb fájdalom hangján emlékezik meg a csapásról, mely a népeitől, családjától, környezetétől rajongásig szeretett királyné gyászos elhunytával érte a legfelsőbb uralkodó családot s vele együtt a nemzetet. Indítványozza, hogy az egyesület a gyászos eset felett érzett mély részvétének és fájdalmának jegyzőkönyvileg adjon kifejezést. A közgyűlés egyhangulag esatlakozik elnök indítványához s midőn a gaz merényletet felháborodva elítéli, ugyanakkor a gyászesetet feletti őszinte mély részvétének és igazi benső fájdalomának jegyzőkönyvileg is kifejezést ad s elhatározza, hogy imádásig szeretett felséges Asszonyunk Erzsébet magyar királyné dicső emlékét közgyűlési jegyzőkönyvbe iktatja s megőrökíti. 4. Elnök közli a tanítókkal biborok hercegprímás Ó Eminentiajának a nemzetet ért gyászeset alkalmából kibocsátott magas körlevelét s ennek különösen a gyászban való részvételre vonatkozó pontjait, mely fűli mély hódolattal tudomásul vétetik. 5. Jegyző felolvassa a mult közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet s az erre érkezett főtanfelügyelői választ. 6. Elnök rövid kivonatban ismerteti a legutóbbi főpásztori magas körlevelékben megjelent fontosabb tanügyi rendelkezéseket, melyek hasonlólag hódolatteljes tisztelettel tudomásul vétetnek. 7. Erdődy egyleti főjegyző felolvassa a bíráló-választmányának f. évi szeptember hó 12-éről keltezett jegyzőkönyvét, mely szerint a pályadíj a »Ki korán kel, aranyat lel« jeligés munkálatnak ítéltetett oda, mire felbontatván a jeligés boríték, kitünt, hogy a pályadíjat nyeri munka készítője Mihálovics István a.-karsai kántortanító. 8. Jövőre a választmány a következő tételt tűzi ki kidolgozásra: »Mi a tanító vagyis a nevelő teendője a gyermekek lopáshoz való kora hajlamát illetőleg?« 9. Elnök kéri a tanítókat, hogy dolgo-

*) Seidel R.: Der Arbeitsunterricht. Tübingen.

zataikat lehetőleg július 1-ig iparkodjanak beküldeni. Bíráló választmányi taggá egyhangulag nt. Glöckl I. derecsikai plebános választatik meg. 11. Elnök jelenti és felolvastatja az egyesületnek bemutatási záradékkal ellátott és miniszterileg jóváhagyott alapszabályait. 12. Venczel József egyt. pénztárnok beszámol a pénztár állapotáról, a felmentvény megadatott. 13. Elnök felhívja a tanítókat, hogy a kik a Simor-alapból segélyben részesülni óhajtanak, vagy arra igényt tartanak, azok eziránti kérvényeiket lehetőleg már november hó elején nyújtsák be nála, hogy azokat kellő időben az egyházmegyeyi főhatósághoz fölterjeszthesse. 14. Elnök általános öröm és lelkesedés közt bejelenti, hogy a mai nappal az egyesület alapítókéjének gvarapításához 50 koronával járul, melyet »Dunaszerdahely esperesi kerületi róm. katolikus tanítók segélyalapja« czimén kíván illetve óhajt gyümölcsösztetni s majdan a befolyó tagsági díjakból nagyra nevelni. A közgyűlés elnök bejelentését hála köszönettel tudomásul veszi. 15. Következett volna Bükky József n.-abonyi kántor és főtanító minta előadása a számtan köréből, mely azonban az előre haladt idő miatt a jövő közgyűlésre halasztatott. Elnök a gyűlés tagjaira az Isten áldását kérve, a gyűlést ünnepélyesen bezártnak jelenti ki. *Erdődy Ferencz*, egyleti főjegyző.

A hevesi alsó-járás róm. kath. tanítók egyesülete f. évi október hó 24-ikén tartotta Hevesen, a központi róm kath. iskola egyik termében évi rendes közgyűlését. Daczára a közlekedési utak alkalmatlan voltának, a tagok elég szép számmal jelentek meg. A járási kör szeretve tisztelt elnöke, főt. *Guchlin* Kázmér esperes, keresetlen, de a jelenlévőkre mély hatású beszéddel emlékezett meg szerencsétlen véget ért Nagycsanyunkról, bold. Erzsébet királynénkről. Majd dr. Samassa József Érsek úr Ó exzellentiájának 25 éves érseki jubileuma alkalmából, a hevesmegyei kántortanítók nyugdíjalapja gyámolítására tett nagylelkű adományát aposztrofálta szép, lendületes szavakkal. A kerületi gyűlés mindkét elnöki enuncziációt állva hallgatta végig, s Erzsébet királyné Nagycsanyunk emlékének, valamint Érsek úr újabb nagylelkű gondoskodása felett érzett örömének és mély hálájának jegyzőkönyvileg adott kifejezést. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után anrólekos házi ügyek tárgyalása következett, mely után Bagi Imre hevesi tanító, a kör jegyzője, általános érdeklődés mellett olvasta fel Szabó István, kiskörei tanítónak »Szocializmus és a néptanító« című értekezését és Várallyai József ugyancsak kiskörei tanító rövid eszme-futtatását: »Embertan a népiskolában« czimvel. Mindkét dolgozat írójának a köri gyűlés — miután a figyelemreméltó eszmecsere lezajlott — jegyzőkönyvileg elismerést szavazott. A jövőre nézve elhatározta a gyűlés, hogy ezután a felolvasásra szánt dolgozatokat, egy választott bíráló-bizottság által tanulmányra tárgyává teszi a vitaközös szélesebb mederbe terelése szempontjából. A bíráló-bizottságba beválasztott: Dluhopolszki Bertalan hevesi, Veverán Lajos erdőtelki tanító és Bagi Imréné hevesi tanítónő. Ezek közt különösen kivált Scossa Dezső Heves-vármegyei kitünő tanfelügyelőjének távirati üdvözlésre való ajánlása a Ferencz József-rend lovagkeresztjével történt kitüntetése alkalmával. Ezt az indítványt a kör minden egyes tagja magáévá tette, s az üdvözlés menten tudomására hozta az ünnepelt tanfelügyelőnek. Geng I. erki tanító, az iskolai tanítók tekintélyének megóvása és az iskolai rend érdekében Kecskeméti törvényhatósági város által megalkotott szabályrendeletnek meleg pártolására hívta fel a közgyűlést, s indítványozta, hogy átirat utján szólíttassanak fel a testvéregyesületek az eszme köré való tömörülésre. A gyűlés általános lelkesedés mellett, egyhangulag elfogadta imént nevezett kártárs indítványát, sőt annak idejében, Hevesvármegye törvényhatóságától felirattal, maga is kéri fogja annak életbe léptetését. Egy pár másodjelentőségű indítvány tárgyalása után elnökió esperes úr a tőle megszokott körültekintéssel reasummálta a gyűlés tanulságait, folytatolag ama forró óhajának adott kifejezést, hogy a haza legfőbb érdeke, a kereszt diadala lebegjen mint

comp
elnök
társi
béke
fele
Sama
kath
ürité
kért
peres
len p
dult
jövete
Vever

I
jelle
csak
osztá
képe
azt is
a szer
dot fo
tasara

E
fogás
osztal
asszon
apolin
303
ruhan
nevel
van a
szetes
munka
rető a
kara t
irányu

lalkoz
az ang
ténle
nygy i

El
ber ere
humar
munká
módot
képzés
tekben
munka
ő is, m

Ha
terünk
lakra
Károly
desre
dése r
nem te
évet b
a lehet
leányis

Fe
arra, h
véve a
gények
lett, ki
tisztess
jelöli a
háztart

kakra e
Kü
ben, ho
ad fogl
ki van

compas mindenha a kath. tanítók előtt. A gyűlés az elnök életése mellett fehér asztalhoz ült, hogy a karsári szeretet meléget ne csak a harc terén, hanem a béke asztalánál is dokumentálja. A második fogásnál felemelkedett főtiszt Puchlin Kázmér esperes és dr. Samassa József egri érsek úr Ó Eminentijára, mint a kath. tanítóság nemesen érző atyjára példányképfére ürité poharát. Majd Veverán Lajos erdélyi tanító kért szót s a közszeretnek és tiszletnek örvendő esperest, a hevesi alsójárás róm. kath. tanítóinak közvetlen példányképét, igaz barátját életette. Ezután megindult a tősztok áradata, s a valóban emlékezetes öszjövételnek a késő délutáni óra vetett végett. Közli: *Veverán.*

Lapszemle meg egyéb.

London az esti iskolákban. A londoni esti iskolák jellege elüt a miénktől: ott nem azon indulnak, hogy csak arra a tanításra van szüksége a szegényebb osztálynak, amely a tulajdonképeni kenyérkeresetre *képesebbé* teszi, hanem e tekintetben figyelembe veszi azt is, hogy a családi élet emelése érdekeit különösen a szegényebb népet szolgálja. Ez okból különös gondot fordít a leányok — a leendő anyák foglalkoztatására, taníttatására.

Érdekes újítás az valóban, nagyon dicséretes fel-fogásra való az az okoskodás, hogy az alsóbb néposztályok családi életének emelése érdekében az asszonyokat, leányokat főzni, ruhát mosni, beteget ápolni tanítják. »Az esti oktatás számára megnyitott 303 londoni iskola közül 86-ban főzési és 37-ben ruhamosás-vasalási tanfolyam is van.« (Nemzeti Né-nevelés.) Lám, az angoloknak milyen helyes érdekük van arra, mint kell a családi nevelés érzetét és természetes szükségét beedzeni a leendő anyákba. Az idejét munkáival töltő, s hazi foglalatossággal babráni szerető anya, lesz egyrészt gyermekének a legjobb munkára tanító nevelője, másrészt a családi élet helyes irányu alapjának megteremtője.

Huszonegy iskolában külön tanfolyamokban foglalkoznak az angol irodalommal; számos iskolában az angol polgári jogok és kötelességekről, Anglia történelméről tartanak rendszeres előadásokat. Harmincegy iskolában tornatanítás is folyik.

Ebből látható, hogy London 5 milliós rengeteg ember erdője nem is lett mint gyárvaros nagy, de nagy, humanusan és erényesen gondolkozásában is, amikor munkás népének és alsó néposztályának megadja a módot és lehetőséget arra, hogy teste mellett lelke képzését is szükségérzetnek tekintse. De más tekintetekben is jól számol, mert mennél intelligensebb munkás elem felett rendelkezik, annál gazdagabb lesz ő is, meg munkásai is.

Hasonló természetű e kérdéssel közökl. miniszterünknek *Wlassics Gyula* úrnak, az *ismétlő leányiskolákra* vonatkozó terve. A miniszter ugyanis *Verédy Károly* dr. tanfelügyelő jelentéséből arra a meggyőződésre jutott, hogy daczara a szék-főv. tanügyi fejlődése r hamos és nagymérvű haladásának — a fejlődés nem teljes. Nem teljes pedig azért, mert a 12-ik élet-évet betöltő leányaink oktatása nemcsak hiányos, de a lehető legkezdetlegesebb. *A szék-főv. 3-4 ismétlő leányiskolájába, mintősze 300 növendék jár!!*

Felhívja ennél fogva a miniszter a szék-fővárost arra, hogy a szegény néposztály érdekeit figyelembe véve azoknak oly irányu oktatást adjon, mely a szegények erkölcsi életének megóvása és ápolása meléget, kiválóan alkalmas legyen arra, hogy leányainkat tisztességes keresethez juttassa. Ennél fogva tárgyarul jelöli a közéletben legszükségesebb női kézmunkák, *háztartási teendők* s egyéb az egyes ipari kézmunkákra előkészítő foglalatosságokat.

Különösen nagyfontosságú e kérdés a tekintetben, hogy éppen ama korban levő serdülő leányoknak ad foglalkozást, — amely kor (12-15. év) leginkább ki van téve durva kísértéseknek, szebb jövő hajnal-

hasadását jelzik ez intézkedések! Egyet azonban nem hagyhatunk el szó nélkül. — és ezt az angoloknál sem láttuk és tudjuk, sem pedig miniszterünk nem érint (különben betűről-betűre nem ismerjük a felírást). *T. i. a vallásoktatásnak ezen iskolákra való kiterjesztését!* Hiszszük azonban, hogy a megállapítandó tervezet keretében ez az aggodalmunk nem talál támpontot.

Az olasz hadsereg nem igen szereti a hetűt. 1870. évben a legényesség 35% nem tudott írni, olvasni, igaz ugyan, hogy ez a szám 1880-ban 8%-ra olvadt, de ma ismét ugy áll, hogy 20% az írni-olvasni nem tudók száma!

Magdeburg város tanácsa az iskolásgyermek reggeli megvendéglésére évenként állandóan nagyobb összeget biztosít. E czélra évenként jár 10, 15, 20 ezer marka. Boldog gyermekek! A mieinknek ebédre is alig jut ennyi.

Nem is olyan régen, a napilapok közölték, hogy *Galiciában* 300, majd egy következő évben 250 iskolát kellett bezárni — tanítóhiány miatt. Az ok arra a régi nőtára vezethető vissza: kevés a fizetés! Galiciában e tekintetben ázsiai állapotok vannak, amennyiben 2000 felül lévő azon községek száma, hol nincsen iskola.

A legmagasabb iskola kétségkívül a karinthiai alpok között fekvő *Liggowit*: község iskolája, amely 1210 méter magasságban osztja és hirdeti a tudományokat.

A világtengerek legmélyebb pontja. A *Pengirin* brit. kir. felmérő hajó a 23°10' déli szélesség és 175°0' nyugoti hosszúság alatt fedezte föl a világtengernek eddig ismert legmélyebb pontját. Erre ugy jött rá, hogy a kábel ezen a ponton elszakadt és az egyik vége 28,000 láb mélységre esett le a nélkül, hogy a fenéken elérte volna.

Az oceán legmélyebb pontjának eddig ama *Japántól* délre eső helyét tekintették, melynek mélysége 27,000 láb.

Iskolalátogató. No fiam, mondja meg, miféle szigetek vannak a földközi tengerben, és mi a neve?

Fiu: A földközi tengerben sok és nagy szigetek vannak, engem pedig *Balog András*nak hívnak.

A gyermek szeme hamar kifárad a fény hatására. Védjük ezért szemüket kékes, vagy zöldszínű fátyolal. Különösen ügyeljünk a bölcső-baba szemére, mert sokszor már ott megszeri alapját a gyermek, szeme későbbi gyengeségének. Helyes a bölcsőn is a szokásos fehér függöny helyett a fentebb jelzett színeket alkalmazni.

A fülekben összegyülemlt fülzsirt, a gyermekek-nél lehelyesebb langyos vízzel mosni, mert ha a zsiradék nagyon felszaporodik, süketiséget is eredményezhet.

Noha a fül jobban megvan védve a szemnél, azért mégis helyes, ha az időváltozások szeszélyeivel szemben, a fülcatornáknak fülgyapotot teszünk.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat legújabb kiadványai.

Felhívjuk olvasóink, de különösen a zárdaintézetek vezetőinek b. figyelmét a Szt. István-Társulat következő újabb kiadványaira:

Miklós országa. Verses elbeszélés jó gyermekek számára. *Irtá Pap bácsi.* Budapest. 1898. 4-rét, 32 lap. Igen díszes kiállítású, színes címlappal, szebbnél-szebb eredeti képekkel kedveskedő könyvecske 7-12 esztendő gyermekek számára. A gyermekek kedélyéhez, észjárásához illő s e mellett költői műcsek is beillő elbeszélés. Szerző Miklós püspöknek, a gyermekek jutalmazójának vagy büntetőjének csodás országába vezeti el a kis olvasót. A *Miklós országán* meglátszik, hogy írója a gyermekek tarátja, nevelője s e mellett költő is a szó szoros értelmében. A könyvecskéhez *Hegedűs László* készített sikerült rajzokat. Ára kötve 60 kr.

Magyar szentegyházak regéi. *Irtá: Latkóczy*

Mihály. Budapest, 1898. 8 rétet 245 lap. Szerző régi könyvek lapjairól böngészte s a népek örökifjú képzeletéből kérte kölcsön azt a sok szépet és jót, melyet e kötetben a serdültebb ifjúság részére halmozott össze. Huszonnégy szentegyház regéivel találkozunk e dúsan illusztrált kötetben, jelölül, mily gazdag a magyar népkedély ügy vallásosság, mint költői érzék dolgában Latkóczy Mihály e műveivel a leghasznosabb ifjúsági elbeszélők sorába emelkedett s valóban az ifjúság javára munkál közre, a ki az ifju szivek vallásos, hazafias és költői érzelmeinek nevelésére minél jobban terjeszti. A könyv ára ízléses kötésben 1 frt 20 kr.

Karácsonyi Aranykönyv. Irta *Pap bácsi.* Budapest, 1898. 4-rét, 112 lap. Tartalmára és külsejére nézve egyaránt előkelőnek mondható a Szent-István-Társulat ezzel olyan könyvet akar adni a 7—12 éves gyermekek kezébe, a melyben minden versike, minden mese és a való életből elcsesett kép azért készült, hogy minél több fényt, minél több meleget vigyen a gyermek zámolyos kedélyvilágába. A nélkül, hogy una-massa válnék, csinosan csengő versekben ír Pap bácsi az ő behízelgő apró meséiben mindenről, a mi a gyermeknek nemcsak kedves, hanem lelkeire fölemelő, szívet nemésítő hatással van. Vig és komoly témák változatosan követik egymást a könyvben, melyet Hegedűs László képi sűrűn tarkáznak. Ára színes egész vászonkötésben 2 frt. E művek megrendelhetők a Szent-István-Társulat ügynökségében. Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.

VEGYESEK.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter *Hornay* Károly báró veszprémi püspöknek, aki a veszprémi városi róm. katolikus iskolák részére ötezer forintot adományozott: — *özy Metternich* Rikhardine hercegnének, aki a nagy-sápi római katolikus iskola építéséhez háromezer forinttal hozzájárult; — *Vogronics* Antal pápai prelátus veszprémi egyházmegyei apátkanonoknak, aki a megyei római katolikus tanítók Gondviselés nevet viselő segélyalapja javára ötszáz forintot adományozott, köszönetét nyilvánította.

A vallás és közoktatási miniszter a következő rendeletet adta ki az iskolák igazgatóságaihoz: Ó császári és apostoli királyi Felsege uralkodásának 50-ik évfordulója alkalmából folyó évi december hó 2-án hálaadó istentiszteletek fognak tartatni, melyeken a kormányhatóságok stb. részt veendének. Miről tekintet tetségedet tudomás végett oly felhívással értesítem, intézkedjék, hogy ezen alkalomból az ifjúság is az istentiszteleteken vegyen részt.

Ünnepelt tanfelügyelő. Ruttkán az állami népiskolában november 13-án leleplezték Berecz Gyula kir. tanfelügyelő arczképét. Az iskola mely a tanfelügyelő gondos pártfogásának már számos jelet élvezte, sikerült hazafias ünnepet rendezett.

Az esperesi kerületek katolikus tanító-egyleteik figyelmébe. Nagy emlékü királynéknak megrázó halála alkalmából több esperesi kerület vallásos jellegű alapítványt szándékozik tenni Erzsébet királynéknak emlékére, az ő lelkének üdvösségére. A vallásos és hazafiai kegyelet eme megnyilatkozásának legszebb tárgyát képezheti az Erzsébet királynéknak emlékére emelendő templom, mely a magyar katolikusok igazán katolikus szellemű kegyeletnyilvánítása leendő. Ajánljuk tehát az Erzsébet királyné emlékére emelendő templom ügyét az esperesi kerületek tanítói, egyesületeik figyelmébe. Adják filléreiket érte a célra, mely kath. és hazafiai is.

Köszönet. A *Szent-István-Társulat* nagyméltóságú Elnöksége az alsó-felső-sápi rk. elemi iskola szegény tanulóit, az iskolaszék kérelmére f. hó 17 én 41 drb. tankönyvvel megajándékozta, mely nagylelkű adományáért, úgy a szegény tanulók, mint az iskolaszék nevében hálaelt szívvel köszönetet mond az alúírott. Alsó-Sáp, 1898. évi november hó 23-án. *Krier József*, plebános, iskolaszéki elnök.

A *Szent-István-Társulat* nagymélt. elnöksége a dobrónyai róm. kath. iskola szegény tanuló részére 10

drb. hittani tankönyvet adományozott. Fogadja ezért úgy a szülők valamint az iskolaszék részéről a legmélyebb köszönetünket. Jótékony és áldásos működésére az Isten áldását kérjük. Dobronyán, 1898. november 21. *Novoszól György* t. esperes-plebános és iskolaszéki elnök. *Skoda Mihály*, tanító, iskolaszéki jegyző.

Vendéglősök a tanítók fiaiért. Az *Eötvös-alapot* gyűjtő és kezelő országos bizottság 1891-ben alapította az Eötvös-alap menza akademiáját, mely első esztendőben csak négy, de már most kilenczvenkét vidéki tanító fiát látja el ingyen ebéddel. Az Eötvös-alap menza akademiájának sikere a fővárosi vendéglősök érdeme, a kik lehetővé tették, hogy vidéki tanítók fiai is látogathassák egyetem-einket és szakiskoláinkat. Az egyesületen kívül maga a vallás- és közoktatásiügyi miniszter is köszönetet mond évenként a nemesen érző vendéglősöknek, a kik a nemzet legszerényebb napszámait támogatják jelesen tanuló gyermekeiknek taníttatásában.

A vallástalan iskolák. Az *«Osservatore Romano»*-ban olvassuk a következő jellemző esetet: Franciaországban a napokbtan egy rablógylóskost végeztek ki. A kivégezendő látván a gilloutint, sirt és reszketett, s aztán így szólt: »Látva a gilloutint, még kell átkoznom apámat és anyámat, mert vallástalan iskolába küldöttek s így jutottam ide. Isten nélkül neveltek, most kibékülni sem tudok vele.« Ki kezeskedik róla, hogy a mi állami iskoláinkat nem fogják-e így megátkozni az akasztófa alatt a »független morál»-ban és indifferenzizmusban növekedett bűnösök?

Irodalmi jelentés. »Szent Olvasmányok« az év különböző ünnepeire a kath. hívek számára cz. munka, melyet P. Autonovics Károly Jézus-társasági atya írt és Kovács Jászón sz. nagy Vazul rendi áldozópapa fordított magyar nyelvre, már megjelent. Megrendelhető a pénz előleges beküldése mellett a »Hunyadi Mátyás»-intézetnél Budapest, zöldfa-utca 43. sz. alatt fizetés 75 kr., kötve 1 frt. bémentes küldéssel.

Iparosok és tanítók. A magyar tanítók kaszinójában a vasárnapi tanácskozásokat folytatnak az inasiskolák tárgyában. Az előadó ezuttal Trajter Károly igazgató volt, a ki arról értekezett, hogy az inasiskolák szervezetében miképpen érvényesülhet a szakirány.

Szerkesztői üzenetek.

H. S. Pellérd. Azt írja, hogy immár egy éve, hogy az orszago- nyugdíjintézetbe való felvételért kérvényét beadta az illetékes helyen és még mai napig sem kapott végzést. Azt mi szinte lehetetlennek tartjuk, hogy a miniszteriumban késne az ügy elintézése. Jó lesz a kir. tanfelügyelőségénél kérdést tenni. — N. Gy. Dobronyán. Közzétettük. — »Bírálat.« A hiányzó számokat a kiadóhivatal megküldötte. A bírálat eredménye még ismeretlen. — K. Vezekényi. 1. Elküldetett. 2. Még nem jelent meg. — J. L. Zsarnóczy. 1. Tesék az igazgatóhoz fordulni felvilágosításért. 2. Készséggel megadják azt. 2. A beküldött közlemények közlésre várnak. — K. J. Mária-Pócs. Közzétettük. — P. J. Vásárút. Legjobb lesz ha az illetékes tanfelügyelőséghez is kérdést intéz. — R. L. Jász-Dózsa. Köszönet az értesítésért. — R. K. Fibis. A kath. népoktatási intézetek használatra a tankönyveket a nagyméltóságú püspöki tan megbízásából a Szent-István-Társulat kebelében működő tankönyvbíráto bizottság engedélyezi. Az engedélyezett tankönyvek jegyzékét a Szent-István-Társulat ügynöksége (Budapest, Királyi Pal. u. 13.) készséggel megküldi. E tankönyvjegyzék nyomán a tanító javaslataira a helyi iskolaszék alapítja meg a használandó tankönyveket. — I. Gy. Baráth. Az értesítést köszönjük. — F. J. Rakamaz. 1. Igen, ha okleveles tanító. 2. Tessék a »Népevelő« ez évi számaát megolvasni, azokban kellő választ talál kérdéseire. — 21. «Az ily ügyekben az egyházmegyei hatóság intézkedik. — D. S. Nagy-Légh. Beérkezett. Nyomdába adtuk. Annak idején készséggel ismertetjük. Üdvözet. — Sz. I. Bussa. Levelet küldtünk. — B. L. Gyergyó-Ditró. Tessék beküldeni. A tudósítást már csak a jövő szám hozza, elkésve érkezett.

Többeknek.

A Szent-István-Társulat minden év november hó 15-ig fogad el tankönyv-ajánlódokozás iránt kérvényeket. E határidőn túl beérkezett folyamodások tekintetbe nem vétetnek.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.**Esztergomi érseki megye.**

Pattára tanító kerestetik. Évi fizetés: 300 frt és lakás. Pályázhatnak nem okleveles tanítók is.

Egri érseki megye.

Tarna-Eöres fiókközség rk. iskolájához önálló tanítói állomásra pályázati hirdetés. A megválasztandó tanító kötelessége: a haladók s ismétlők osztályát vezetni és a faiskolát kezelni. Javadalma: lakáson kívül 400 frt előleges havi részletekben a községi pénztárból, mely összegben a kert s fa váltásága is befoglaltatik. Állomás december 15-én elfoglalandó. Okmányok december 8-ig Érkre (Heves-m) a rk. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Besztercebányai egyházmegye.

A jános gyarmati (Barsm.) róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egy népiskolai rendes tanítói állomásra. A megválasztandó tanító tanítja az I. és II. elemi osztály növendékeit. Megfelelő lakáson és mellék-helyiségeken kívül kap 300 frtot a községtől, 100 frtnyi államségélyt, hat öl kemény tűzifát, negyed hold kertnek megfelelő bért. Határidő december 8. Tanítási nyelv: magyar-német. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Dr. Lányi József, plebános, isksz. elnök.

Nyitrai egyházmegye.

Az üreghí (Nyitra-m.) róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi december hó 1-jére pályázat hirdetetik. Javadalmazása: lakás 2 szoba, konyha, kamra, pince, istálló, kert, 16 hold föld, 39 mérő rozs, 4 öl fa, 1 szék széna, 350 fit készpénz, 60-100 frt mellékjöv-delem. Az okmányok december hó 8-ikáig plebániára (u. p. Nyitra-Ujlak) küldendők. 1-2

A kollárovczi (Trencsén-m.) róm. kath. megüresedett kántortanítói állomásra f. évi december 12-ig sürgősen pályázat hirdetetik. Javadalma: évi rendes tanítói fizetés 400 frt, kántori fizetés 28 frt, stóla megváltott 62 frt. Kluch-alapítványból 10 frt 50 kr., passio 1 frt, esketések után circa 5 frt. misealapítványokból 2 frt 51 kr., temetésekből circa 80 frt, kolekta, Mátyánk-összeírásokért circa 16 fit, 3 öl tűzifa, szabad lakás az iskolapületben, mely áll: két szoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 pince, 1 istálló és házikertből. Pályázhatnak magyar és tót nyelvet bíró okl. tanítók. A kérvények a többi okmányokkal együtt az alulírtakhoz terjesztendők be. Személyes megjelenés okvetlenül kívántatik. Kollárovcz, 1898. november 22. Treszkony István, iskolaszéki elnök.

Pécsi egyházmegye.

Vémend-re (Baranya) róm. kath. osztálytanító szükséges. Fizetés: 300 frt, lakás és kertilletmény 133 frt, 12 hónapos részletekben, utólagosan havonként fizetve. Köteles: a mindennapi és vasárnapi iskolásokat a törvényben előírt tantárgyakban oktatni s a kántori teendőkben segídeni. Tanítónők vagy okleveles óvónők is pályázhatnak. Tannyelv magyar-német. Az állomás azonnal betöltendő. Iskolaszék.

A tolnamegyei kis-doroghi osztálytanítói állomásra december 10-ig pályázat hirdetetik. Fizetés: 350 frt, egy butorozott szoba (ágynemű kivételével). Kötelessége: egy osztályt önállóan vezetni és az ismétlő iskolásokat felváltva oktatni. Tannyelv német-magyar. Ezen állomásra tanítónők is pályázhatnak. Kérvények a róm. kath. iskolaszékhez Kis-Dorogh (Tolnám.) küldendők.

Rozsnyói egyházmegye.

Kis-Terenne (Nógrádm.) község államilag segélyezett róm. kath. hitfelekezeti iskolájához egy okleveles tanító kerestetik. Fizetése: 400 frt készpénz, havi részletekben és 80 frt lakbér. Vezeti a reá bizott osztályokat, a faiskola kezelés és kántorságban segítkezik. Kellően felszerelt és az iskolaszékhez címzett bélyegtelen kérvények hozzámm küldendők. A megválasztott tartozik állását azonnal elfoglalni. Deuts Károly, pleb. iskolaszéki elnök.

Vácsi egyházmegye.

Az ócsai (Pestm.) kath. tanítói állásra a pályázat megújítatik. Javadalma: 330 frt, államségély kérvé. Határidő december 4. Folkmer Ferencz, kántortanító.

Veszprémi egyházmegye.

Urkuton (Veszprémm. p. Városlód) a róm. kath. kántortanítói állomás megüresedett. Az állomás azonnal elfoglalandó. Pályázhatnak okleveles magyarul és németül beszélő, orgonálni tudó tanítók. Javadalmazása: 5 $\frac{1}{2}$ kat. hold jó szántóföld, 1 kat. hold kitünő rét és kert, 17 hl. rozs, községi szekeres és kőzinapszám, 24 ükm. dorongfa a hivek által vágva és hordva, 182 frt készpénz, 100 frt államségély a kir. tanfelügyelő által kilitásba helyezve, lakása: egy szoba, zárt konyha, élezkamra, istálló, 6l és pince. Kellően felszerelt kérvények Bauer József plebánoshoz Városlódre küldendők.

Stampay énekeskönyve (ötödik kiadás!) mindenütt bevezethető. 224 lap szép kötésben 15. finom angolvaszonban 25 kr. 11-ik ingyen! Megrendelhető Köbülkúton, Esztergommege. 3-3

Rum, finom likőrök, mézbor és mézlikőr

bárki hideg uton minden készülék nélkül kitünő minőségben előállithat.

Dugók, Gummitömlők.

Minden borbetegség elleni szerek
Kezelési könyv és árlapok ingyen.

WATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5.

Első és legrégebbi üzlet e szakmában.

Fennáll 30 év óta.

☛ Nyolcz arany éremmel kitüntetve. ☚

Orgona-építési műintézet.

RIEGER TESTVÉREK

BUDAPEST, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) cs. és kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Legolcsóbb árakon kiváló orgonákat szállítanak.

A czég 24 évi fennállása óta

630 uj orgonát

épített, melyek közül 222 esik Magyarországra, a többit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.

☛ Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve. ☚

A Szent-István-Társulat legújabb kiadványai

Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám.

Karácsonyi Ajándékkönyvek.

- A Miklós országa. Verses elbeszélés jó gyermekek számára. Irta *Pap bácsi*. Budapest, 1898. 4-rét, 32 lap. Igen díszes kiállítású, színes czimlissal, szelbűd-szebb eredeti képekkel kedveskedő könyvecske 7—12 esztendő gyermekek számára. A gyermekek kedélyéhez, észjárásához illő s e mellett költői műnek is beillő elbeszélés. Ára kötve — 60
- Magyar szentegyházak regéi. Irta *Luthóczy Mihály*. Budapest, 1898. 8-rét 245 lap. Szerző régi könyvek lapjáról böngészte s a népek örök-ifjú képzeletéből kérte kölcsön azt a sok szépet és jót, melyet e kötetben a serdültebb ifjuság részére halmozott össze. Huszonnégyszentegyház regéivel találkozunk e dúsán illusztrált kötetben, jelöl, mily gazdag a magyar népkedély ugy vallásosság, mint költői érzék dolgában. A könyv ára izléses kötésben 1.20
- Karácsonyi Aranykönyv. Irta *Pap bácsi*. Budapest, 1898. 4-rét, 112 lap. Tartalmára és külsejére nézve egyaránt előkelőnek mondható díszmű. Vig és komoly témák változatosan követik egymást a könyvben, melyet Hegedüs László képei sűrűn tarkáznak. Ára színes egész vászonkötésben... 2.—
- A Csendes Óceánon. Utazási élmények. Irta *May Károly*. Fordította *Székényi Lajos*. Budapest, 1898. 8-rét 677 lap. Nincs a világirodalomban utleirő, illetőleg utazást, kalandos regényirő, Verne-t se véve ki, a ki Mayt tulszárnyalná, akár érdekesítés, változatosság, vidék- és népleírás, vagy bármily más tekintetben. Bámulatos közvetlenséggel tudja az egyes helyeket s vidékeket leírni, helyivel-közvetl valóságos költői szárnyalással. E jó tulajdonságait May rengeteg utazásainak, éles megfigyelő tehetőségének köszönheti. Kitünő tulajdonsága a vallásos, erkölcsös szellem, a mely összes művein végighúzódik, úgy hogy May könyveit nyugodt lélekkel akárkinék kezébe lehet adni. A díszes egész vászonkötésű munka ára 3.—
- Kicsinyek áhitata. Vallásos vezérkönyv kisdédóv-intézetek, elemi iskolák, óvónőképzők, nevelők és családok számára. Összeállította *Számord Ignác*, az esztergomi óvónőképző igazgatója, Budapest, 1898. 8-rét, 256 lap. E házagot pótló segédkönyvben dús anyagot találnak az óvónők, nevelők és szülők a kisdéd vallásos érzelmének felébresztésére, táplálására. A »Kicsinyek áhitata« a vallásos gyermekirodalomból s legszebb verseket és elbeszéléseket tartalmazza, melyek irodalmilag s pedagógiailag kellő színvonalon állanak s melyek formás kerekdedség, egyszerűség, magyarosság által is kiválnak. *Karácsonyra, a gyermekek kedves ünnepére, kiválóan bő anyag található benne*. Ára egész vászonkötésben... 1.—
- Martini Gusztav életrajza. Irta *Gruber Mátás S. J.* Fordította *Hörl Gyula S. J.* Budapest, 1898. 8-rét, 174 lap. E rövid életrajz sok tekintetben érdekes, főleg hazánk nemes ifjusága előtt, a mennyiben oly fiatal hőst látnak benne maguk előtt, a ki épen a jelenkor nehéz megpróbáltatással közepette emelkedett a hit- és az erkölcsös élet magaslátára. Szerző nem szórakoztató, hanem épületes könyvet akart írni s mint ilyent ajánljuk a díszes kiállítású könyvecsket a magyar olvasóközönség figyelmébe. Ára egész vászonkötésben — 80
- Beppo, a lazzaroni fiú. Nápolyi történet. Irta *Rolfus Károly*. Fordította *Ploskál Rudolf*. Budapest, 1898. 8-rét 199 lap. Ez érdekes elbeszélés keretében ügyesen, tanulságosan ismerteti meg szerző az olvasókkal Nápolyt és vidékét, a Vezuvot, Pompeit és népét, a halászkokat, lazzaronikat és az utcai életet. Ára vászonkötésben... — 80
- Dupauloup-Ruschek. Jézus Krisztus. Nyolczadrét alakban, szép czimképpel. Ára füzve 2 fnt. vászonkötésben... 3.—
- Ugyanaz kis negyedrét alakban, díszesen illusztrálva és díszes kötésben... 6.—
- Ugyanaz nehezebb papíron, selyemkötésben... 10.—
- Ruschek Antal. A keresztény nő. Számos szép képpel, díszesen kötve... 1.50
- Stolz-Ruschek. Üdvözlégy Mária. Szép képekkel, díszesen kötve... 1.50
- Goffine. Oktató és épületes könyve. III. kiadás. Ára füzve 2 fnt 20 kr., angolvászonkötésben 3 fnt, félbörkötésben... 3.50
- Torquato Tasso. A megszabadított Jeruzsálem Olaszból fordította *Jánosi Gusztáv*. Két kötet (8-rét, I. kötet XXV. és 326 l., II. kötet 331 l.) Budapest, 1893. (Kiadja a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi oszt.) Ára díszes vászonkötésben vörös metszéssel 3 fnt 40 kr., arany metszéssel 3.80
- Wiseman-Haudek. Fabiola vagy a Katakombák Egyháza. Negyedrét, füzve 240, diszkötésben... 3.50
- Ugyanaz egyszerűbb nyolczadrét kiadásban füzve fnt 1.20, kötve... 1.80
- Anhi A. Falusi gyermekek könyve. Ára kötve... — 40
- Aranka, vagy az alázatosság diadala a kevélység fölött. A francia eredeti V. kiadás után fordította *Gyurits Antal*. A magyar fordítás II. kiadása. Ára kötve... — 50
- Baján Mihály dr. László főherceg élete és halála. Sok szép képpel. Díszes kötésben... — 60
- Büttner Julia. Az édes mostoha. (Képekkel.) Ára kötve... 1.—
- Büttner Lina. Testvérek vagyunk. Elbeszélés serdülő leányok számára. (Képekkel.) Ára kötve... 1.—
- Demény Dezső. Vallásosság és kincsvágy. Ifjusági elbeszélés Mexikó meghódítása idejéből. (Képekkel.) Ára kötve... 1.—
- Dorsey Anna. A lelkiismeret, vagy Brooke Mari megpróbáltatásai. Amerikai elbeszélés. Fordította *Gyuricska Péter*. (Három képpel.) Ára díszes kötésben... — 80
- Fullerton Georgina. Lady — Laurenczia. Elbeszélés a japán életből. Dr. Hurter Frigyes németje után ford. az esztergomi papnövendékek magy. egyházirodalmi iskolája. Több képpel. Ára díszes kötésben... 1.20
- Hasznos mulattató. Gyűjteményes ifjusági kiadvány. Képekkel. Díszes vászonkötésben... — 80
- Hasznos olvasmányok az ifjuság számára. Képekkel. Ára díszes vászonkötésben... 1.—

Hattler-
kerk
Ifjuság
köte
Ifjusági
Ifjuság
olvas
ma
tenk
Ugyanaz
kötés
... 45
Karácson
tette
Rost
Ara
Két fü
Kincs Is
pel
Kincs Is
zöldé
Kisfalud
Ára
Dísz
Levelek
ford.
kr, 6
Lőrincz
szán
Márta n
Istvá
Millenlu
Pintér K
szép
Pokorny
I. kö
Tama
II. k
örök
fogya
Seeburg
vozt
Ára
Sötét na
ság s
Szabó I
köte
Szabó In
Száműző
Sziklay
Gonc
Kép
Tanulság
Képe
Vaszary
Wiseman
Féva
Dr. Dud
XII
Haller J
terén
Ném
irt h
A magy
meg
Az I
Élbe
pár
életé
Tanu
Minder
megr
Reszl

Hattler-Tóth. Virágesorok a katolikus gyermekkeriből. Számos képpel. Ára díszes kötésben	frt. kr. —.80
Ifjúság könyve. Elbeszélések és költemények Ára kötve	1.—
Ifjúsági olvasmányok. Képekkel. Ára kötve	1.—
Ifjúság öröme. Mulattató és tanulságos ifjúsági olvasmányok kath. fiú- és leánygyermek számára. I—V. kötet. Ára félvászonkötésben kötetenként	—.80
Ugyanaz, finom kiadás. Öt kötet. Ára vászon díszkötésben egyenként	1.20
(Az ifjúság öröme minden kötete önálló egészet képez.)	
Karácsonyi képeskönyv jó gyermekek számára. Fesette Diefenbach Lénárd. Magyar szövegét írta Hósty Kálmán S. J. (4-r. 16 színnyomatu lap.) Ára kötve	1.20
Két nő története. Elbeszélés. (Két képpel.) Ára	—25
Kincs István. A testvérek. Ifjúsági elbeszélés. 2 képpel. Ára kötve	—40
Kincs István. A vadon gyermeke. Ifjúsági elbeszélés. 2 képpel. Ára kötve	—40
Kisfaludy Árpád. Levelek hugomhoz az olvasásról. Ára füzve	—60
Díszes vászonkötésben	1.—
Levelek az első szent áldozás után. Francziából ford. Stadler Endre. Ára félvászonkötésben 25 kr., egész vászonkötésben	—40
Lőrincz Gyula dr. A magyar történet századai. Számos szép képpel. Díszes vászonkötésben	—80
Márta naplója. A női ifjúságnak ajánlja a Szent-István-Társulat. Ára	1.20
Milleniumi emlékkönyv. Sok szép képpel. Ára kötve	—80
Pintér Kálmán. Irodalmunk a Milleniumig. Számos szép képpel. Ára díszes vászonkötésben	—80
Pokorny Emánuel. Színjátékok ifjúsági színpadra. I. kötet. (Tartalma: A vértanu-család. — Morus Tamás.) Ára kötve	—80
II. kötet. (Tartalma: A padlásszobában. — Az örökség. — Inkognitó. — Az igazgató úr. — A fogadás.) Ára kötve	—80
Seeburg József. Egyiptomi József. A mi kedves Üdvözítőnk Jézus Krisztusnak megragadó előképe. Ára kötve	1.20
Sötét napok. A három árva. Elbeszélések az ifjúság számára. (Képekkel.) Ára kötve	—80
Szabó órákra. A katolikus ifjúság számára. Ára kötve	1.—
Szabó Imre. A falu őrangyala. II. kiad. Ára kötve	—70
Száműzött leánya. A —. Füzve	—20
Sziklay János. A torony története. Kincs István. Gonosz idők. Elbeszélések az ifjúság számára. (Képekkel.) Ára díszesen kötve	—80
Tanulságos olvasmányok az ifjúság számára. Képekkel. Kötve	—80
Vaszary Kolos. A várnai csata. Füzve	—50
Wiseman—Urbanek. Az örök lámpa. Elbeszélés. Félvászonkötésben —25, egész vászonkötésben	—40
Dr. Dulek János. A keresztény vallás apologiája XII. és 525 oldal ára	1.20
Haller József. Történelmi hazugságok. A történelem terén előforduló mindennapi ferdtések czáfolata. Német eredeti után fordítva. Magyarországi részt írt hozzá dr. Karácsonyi János. XVI. és 852 lap	1.50
A magyar nép könyvtára. Eddig hat kötet jelent meg. Egy-egy kötet ára félvászonkötésben	—30
Az I., II., III., IV. kötet tartalma: Vincze Alajos. Elbeszélések. Az V. kötet tartalma: Bodnár Gáspár. A műhelyből. Elbeszélések magyar iparosok életéből. A VI. kötet tartalma: Kincs István. Tanulságos történetek. Elbeszélések.	

A népiratkákból megjelent 1—148 füzet mindegyik önálló, változatos tartalommal. Minden szám külön is kapható s áruk 2, 3, 4 egész 15 krajczár. Erzsébet, magyarok királynéja. Ez a címe a 145. számú népiratkának, mely boldog emiékü királynénk élettörténetét tartalmazza. A 69 oldalra terjedő munka, melynek czimlapján a feledhetetlen királyné képe látható, a következő fejezetekre oszlik: Erzsébet származása és neveltetése. Eljegyzés és esküvő. Az első körut. Erzsébet magyar királynévá koronáztatása. A magyar királyné. A királyné életveszélyben. Boldog családélet. Gyászban bolyongva. A díszes kiállítású kegyeletes füzet ára	frt. kr. —.08
Pázmány Péter. Keresztény imádságos könyv. Nyolczadrét alak. Vászonkötésben 1 frt 30 kr., bőrkötésben	1.80
— Ugyanaz negyedrét alakban, nagy betűkkel, igen szép papíron, tiszta nyomással, öt szép képpel. Ára félbörkötésben vörös metszéssel 3 frt 20 kr., egész bőrben vörös metszéssel 4 frt, arany metszéssel	4.20
Nagy Antal. Égi ösvény a szentek nyomdokain. Példákban oktató imádságos és énekes könyv. Budapest, 1895. (Kis 8-r. 880 oldal, 6 képpel.) Ára füzve 1 frt 50 kr., egész vászonba kötve 2 frt, egész fekete bőrbe kötve 2 frt 50 kr., chagrín-kötésben	—
Tarkányi Béla. Lelki Manna. Imádságos és Énekes Könyv a kath. ifjúság számára. XXXII. kiad. Díszkötésben	—80
Ugyanaz vászonkötésben színes nyomással	—50
Ugyanaz vászonkötésben fekete nyomással	—35
— Ugyanaz. Bogisich Mihály hangjegyeivel. Ára vászonkötésben —50, bőrkötésben 1.—, finom chagrín-bőrben arany metszéssel	1.30
— Kis Lelki Manna. Énekeskönyv a legkisebb tanulók számára. Kivonat a Lelki Mannából. Ára kötve	—12
Tarkányi Béla. Szent Ének-füzér. Kötve	—20
Officium Divinum. Kalauz a keresztény kath. magán- és nyilvános isteni szolgálatra. II. átdolgozott kiadás. (4 képpel.) Ára füzve 2 frt. Egész angol vászonkötés 3 frt. Egész bőrkötés vörös metszéssel 3 frt 50 kr. Ugyanaz arany metszéssel 4 frt. Chagrín kötés arany metszéssel 5 frt. Igen finom borjubőr kötés	6.—
Officium Hebdomadae Sanctae. Nagyheti szertartások. (1 képpel.) Füzve 1 frt 20 kr. Egész angol vászonkötés 1 frt 60 kr. Egész bőrkötés vörös metszéssel 2 frt 20 kr. Ugyanaz arany metszéssel 2 frt 60 kr. Chagrín kötés arany metszéssel 3 frt 50 kr. Igen finom borjubőr kötésben	4.—
A kettő egyben. Füzve 3 frt 20 kr. Egész angol vászonkötés 4 frt. Egész bőrkötés vörös metszéssel 4 frt 50 kr. Ugyanaz arany metszéssel 5 frt. Chagrín kötés arany metszéssel 6 frt. Igen finom borjubőr kötés	7.—
Az új-szövetség szent könyvei a Vulgáta szerint, figyelemmel az eredeti szövegre. Káldi György fordítása nyomán átdolgozva, rövid jegyzetekkel. Az apostoli szék jóváhagyásával. (8-r. 589 l.) Eger. 1866. Kötve	1.—
Szent-Írás, az ó- és új-szövetségi, a Vulgáta szerint, figyelemmel az eredeti szövegre. Káldi György fordítása nyomán, jegyzetekkel átdolgozva. Az apostoli szék jóváhagyásával. 4 kötet. Füzve 4 frt. Félbörkötésben 6 frt. Bőrkötésben	7.50

Mindeme könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat ügynökségénél: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.
Részletes könyvjegyzekkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

